

Innst. S. nr. 58.

(1998-99)

Innstilling frå samferdselskomiteen om endring av løyvingar m.v. for 1998 på Samferdselsdepartementets område.

St.prp. nr. 27 (1998-99).

Til Stortinget.

Samferdselsdepartementet legg i proposisjonen fram ein del saker under programkategoriane 21.1 Administrasjon m.m., 21.2 Luftfartsformål, 21.3 Vegformål og 21.5 Jernbaneformål.

1. PROGRAMOMRÅDE 21.1 ADMINISTRASJON M.M.

1.1 Forsking og utvikling

Samandrag

I samband med Revidert nasjonalbudsjett 1998, jf. Innst. S. nr. 252 (1997-98), reduserte Stortinget løyvinga på kap. 1301 post 51 Transportforskning, med 5 mill. kroner og post 52 Telekommunikasjonsforskning, med 6 mill. kroner. Ein slik reduksjon kan ikkje gjennomførast utan å bryte inngåtte kontraktar. Det er difor nødvendig å auke løyvinga til opphavleg nivå.

Departementet gjer framlegg om å auke løyvinga på post 51 Transportforskning, med 5 mill. kroner og post 52 Telekommunikasjonsforskning, med 6 mill. kroner.

Departementet gjer framlegg om å dekkje auken på post 51 Transportforskning ved å redusere løyvinga på kap. 1301 post 70 Tilskot til rasjonell og miljøvenleg transport, med 5 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemene frå Arbeiderpartiet, Sigrun Eng, Eirin Faldet, Sverre Myrli, Gunn Olsen, Ola Røtvei og Karl Eirik Schjøtt-Pedersen, frå Framstegspartiet, Thore Aksel Nistad og Christopher Stensaker, frå Kristeleg Folkeparti, Rigmor Kofoed-Larsen og Jan Sahl, frå Høgre, Ellen Gjerpe Hansen og leiaren Oddvard Nilsen, frå Senterpartiet, Jorunn Ringstad, frå Sosialistisk Venstreparti, Inge Myrvoll og frå Venstre, May Britt Vihovde, viser til behandlingen av

Revidert nasjonalbudsjett 1998 hvor bevilgningene til kap. 1301 post 51 Transportforskning og kap. 1301 post 52 Telekommunikasjonsforskning ble redusert med hhv. 5 mill. kroner og 6 mill. kroner. Komiteen har merket seg at det ikke er mulig å gjennomføre disse reduksjonene uten å bryte inngåtte kontrakter.

Komiteen slutter seg på denne bakgrunn til forslaget om å øke bevilgningene til kap. 1301 post 51 og kap. 1301 post 52 med hhv. 5 mill. kroner og 6 mill. kroner.

2. PROGRAMKATEGORI 21.2 LUFTFARTSFORMÅL

2.1 Godtgjersle for innanlandske flyruter

Samandrag

Departementet gjer framlegg om å auke løyvinga for godtgjersle for innanlandske flyruter kap. 1310 post 70, med 2,3 mill. kroner som følge av auka rutetilbud på Helgeland og Vestlandet. Auken vil bli dekt inn ved ein tilsvarande reduksjon av overføringa til Luftfartsverket, kap. 1311 post 70.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti viser til behandlingen av St.prp. nr. 64 (1997-98), jf. Innst. S. nr. 229 (1997-98) hvor komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti, fremmet følgende forslag som ble vedtatt i Stortinget:

«Stortinget ber Regjeringen snarest ta nødvendige initiativ for å bedre situasjonen på kortbanenettet, spesielt på Vestlands- og Helgelandsrutene.»

Flertallet har registrert at kapasiteten i kortbaneflytilbudet er økt fra vintersesongen 1998/99 ved at det

er satt inn ytterligere ett fly i hvert av ruteområdene (Vestlandet og Helgeland) og at det legges opp til at Widerøes Flyveselskap ASA vil få en økning i godtgjørelsen for dette tilsvarende økningen i luftfartsavgiftene knyttet til den nye produksjonen. Flertallet slutter seg til dette.

Komiteens medlemmer frå Framstegspartiet, Kristeleg Folkeparti, Senterpartiet og Venstre viser til St.prp. nr. 64 (1997-98) der departementet gjorde greie for kor langt dei var komne i arbeidet med å løyse kapasitetsproblema på Vestlandet og Helgeland, og at departementet ut over våren og forsommaren ville klargjere eit praktisk opplegg med dei aktuelle flyselskapa, og seinast i samband med statsbudsjettet for 1999 å kome tilbake med orientering om kva for løysingar dette ville innebære.

Desse medlemmer er svært nøgd med at departementet i juli hadde forhandla fram ein avtale med Widerøes Flyveselskap ASA om eit vesentleg utvida rutetilbod frå vintersesongen 1998/99.

Desse medlemmer sluttar seg til at Widerøes Flyveselskap ASA vil få ei auke i godtgjersla for dette tilsvarende auken i luftfartsavgiftene knytta til den nye produksjonen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at den økte kapasiteten på Vestlands- og Helgelandsrutene inndeckes ved økt statlig tilskudd samt prisøkninger for brukerne. Dette medlem er uenig i at brukerne skal bære deler av kostnadene. Men ettersom økning i billettpris er satt ut i livet, vil det ikke la seg gjøre å endre dette for budsjettåret 1998. Dette medlem tar derfor denne deling av kostnader til etterretning. For 1999 vil dette medlem foreslå at de økte kostnader inndeckes av statlig bevilgning. Dette medlem viser til behandling av statsbudsjettet for rammeområde 18.

2.2 Oslo Lufthavn AS - lånebehov i 1998

Samandrag

På grunnlag av utbyggingsbudsjettet for flyplassen har Oslo Lufthavn AS no rekna ut låneramma for 1998 og 1999. Oslo Lufthavn AS har opplyst at lånebehovet i 1998 er rekna ut til 2p000 mill. kroner, dvs. 420 mill. kroner lågare enn vedteken låneløyving.

Samferdselsdepartementet gjer difor framlegg om å redusere låneramma til Oslo Lufthavn i 1998 med 420 mill. kroner til 2p000 mill. kroner. Forslag til låneramme for 1999 er lagt fram i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 8 (1998-99).

Komiteens merknader

Komiteen har ingen merknader og slutter seg til det framlagte forslaget.

2.3 Overføring av egedelar frå Luftfartsverket til Oslo Lufthavn AS

Samandrag

Det blir i proposisjonen gitt ei orientering om arbeidet med overføring av egedelar frå Luftfartsverket til Oslo Lufthavn AS. Departementet vil komme tilbake til Stortinget med ei nærare orientering om saka, medrekna den budsjettmessige handteringa av overføringane.

Komiteens merknader

Komiteen har ingen merknader og slutter seg til det framlagte forslaget under forutsetning av at det seinere vil bli lagt fram en nærmere orientering om saken for Stortinget.

3. PROGRAMKATEGORI 21.3 VEGFORMÅL

3.1 Omklassifisering av fylkesvegferjesambandet i Lurøy kommune

Samandrag

Som følge av omklassifiseringa av fylkesvegferjesambandet i Lurøy kommune til riksvegferjesamband gjer departementet framlegg om å auke løyvinga på vegbudsjettet med 4,6 mill. kroner, jf. kap. 1320 post 23, og som er tilskotsbehovet for 2.phalvår 1998.

Det blir lagt opp til å trekkje Nordland fylkeskommune for same beløp over kap. 572 post 60 Rammetilskot til fylkeskommunar.

Komiteens merknader

Komiteen viser til behandlingen av St.prp. nr. 64 (1997-98), jf. Innst. S. nr. 229 (1997-98) hvor en enstemmig komité fremmet følgende forslag som ble vedtatt i Stortinget:

«Fylkesvegferjesambandet i Lurøy kommune omklassifiseres til riksvegferjesamband fra 1.pjuli 1998.»

Komiteen slutter seg til forslaget om å øke det statlige tilskuddsansvaret mot at Nordland fylkeskommune trekkes tilsvarende over rammetilskuddet.

3.2 Finansiering av ilandsetting av hurtigruta Finnmarken

Samandrag

Som ein del av eit prosjekt om eit hurtigrutemuseum vil departementet gi eit tilskot på 1,5 mill. kroner til finansiering av ilandsetting av hurtigruta Finnmarken.

Departementets tilskot skjer ved at kap. 1320 post 23 Trafikktilsyn, drift og vedlikehald av riksvegar m.v., blir redusert med 1,5 mill. kroner, og kap. 551 post 51 Regionale programmer for næringsutvikling, fond, blir auka med same beløpet.

Den foreslåtte reduksjonen vil saman med framlegget om å auke løyvinga med 4,6 mill. kroner, jf. pkt.

3.1, gi ein netto auke på kap. 1320 post 23, med 3,1 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen er kjent med at Hurtigrutemuseet i Stokmarknes i Nordland har planer om å flytte til nye og større lokaler ettersom dagens lokaler er for små for den ekspansjonen som ventes de kommende årene. Komiteen er videre kjent med at Hurtigrutemuseet i 1994 fikk det gamle hurtigruteskipet «M/S Finnmarken» i gave fra Ofotens og Vesteraalens Dampskibsselskab A/S og at det er opprettet en egen stiftelse, Hurtigrutens Hus A/S, som har til formål å ta vare på skipet, blant annet ved å sette det på land og å bygge det inn. Komiteen er klar over det betydelige arbeidet som er lagt ned lokalt de siste årene for å få realisert Hurtigrutens Hus, og ber Samferdselsdepartementet sammen med andre departement medvirke i arbeidet med å få satt «M/S Finnmarken» på land.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre registrerer at Samferdselsdepartementet finner budsjettet for vegvedlikehold så romslig at det kan avses midler til etablering av maritime museer.

Disse medlemmer er skeptiske til å benytte vegmidler til denne type formål, men finner på bakgrunn av departementets anbefaling likevel å kunne støtte en slik bevilgning i denne konkrete saken.

3.3 Vegsaker - forskotteringer

Samandrag

Rvp159 Knatten - Lørdagsrud - Vigernes x rv 22 i Akershus - forskotering

For å kunne avslutte arbeidet med ein sentrumsring i Lillestrøm tilrår departementet at Skedsmo kommune får høve til å forskotere midlar i 1998 og 1999 til prosjektet rvp159 Knatten - Lørdagsrud - Vigernes x rv22, mot refusjon av 15 mill. kroner i 1999 og 7 mill. kroner i 2002, utan kompensasjon for renter og prisstigning.

Rv 283 Bygging av undergang under jernbanen på Grønland i Drammen - forskotering

Ny rvp283 gjennom bydelen Grønland i Kreftingsgate (Grønland - Øvre Sund) går inn i planane for hovudvegutbygginga i Drammensområdet. Ein fotgjengarundergang på eksisterande rv 283 under jernbanen går inn i gang- og sykkelvegssystemet i tilknytning til prosjektet. I St.meld. nr. 37 (1996-97) er det vurdert som aktuelt å starte utbygginga av rvp283 i perioden 2002-2007.

Til ny rvp283 blir bygd, må forgjengarundergangen tene som bilundergang og utrykkingsveg for politiet. Departementet gjer framlegg om at Drammen kommune får høve til å forskotere den statlege delen av prosjektet, 41,5 mill. kroner. Forskoteringsbeløpet blir refundert, utan kompensasjon for renter og prisstigning. Refusjonstidspunktet skal fastsetjast i samband med revisjon av Nasjonal transportplan 2002-2011 og påfølgjande handlingsprogram.

Rvp545 Sandvikvåg - Svartasmoget i Hordaland - forskotering

Bergen kommune leverer søppel til Sunnhordland interkommunale miljøverk i Fitjar kommune. På grunn av auka tungtrafikk på rvp545 frå Bergen til miljøverket går departementet inn for at Fitjar kommune får høve til å forskotere 12 mill. kroner til utbetring og trafikksikring av rvp545 Sandvikvåg - Svartasmoget.

Forskoteringsbeløpet blir refundert, utan kompensasjon for renter og prisstigning. Refusjonstidspunktet skal fastsetjast i samband med revisjon av Nasjonal transportplan 2002-2011 og påfølgjande handlingsprogram.

Komiteens merknader

Komiteen viser til brev fra departementet 27. november 1998 med svar på spørsmål fra komiteen i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 1 (1998-99) om bindinger og forskuttering, og der det går fram at det ventes at statens refusjonsforpliktelser pr. 1. januar 1999 vil utgjøre om lag 1 040 mill. kroner. Komiteen viser til de betydelige bindingene dette vil få på de kommende års vegbudsjetter, noe som vil medføre betydelige begrensninger i handlingsrommet.

Komiteen er av den oppfatning at en bør være ytterst varsom med å godkjenne forskutteringsavtaler for nye vegprosjekter som ikke ligger inne i Norsk veg- og vegtrafikkplan.

Komiteen slutter seg til forslaget om at Skedsmo kommune får forskuttere totalt 22 mill. kroner til å avslutte arbeidet med sentrumsringen i Lillestrøm og at forskutteringen skal tilbakebetales med 15 mill. kroner i 1999 og 7 mill. kroner i 2002, uten kompensasjon for renter og prisstigning.

Komiteen slutter seg til forslaget om at Drammen kommune får forskuttere inntil 41,5 mill. kroner til bygging av undergang på eksisterende rvp283 under jernbanen på Grønland i Drammen. Komiteen understreker at beløpet vil bli refundert uten kompensasjon for renter og prisstigning og at refusjonstidspunktet vil bli bestemt i forbindelse med revisjon av Nasjonal transportplan 2002-2011.

Komiteen slutter seg til forslaget om at Fitjar kommune får forskuttere 12 mill. kroner til utbedring og trafikksikring av rvp545. Komiteen understreker at beløpet vil bli refundert uten kompensasjon for renter og prisstigning og at refusjonstidspunktet vil bli bestemt i forbindelse med revisjon av Nasjonal transportplan 2002-2011.

4. PROGRAMKATEGORI 21.5 JERNBANEFORMÅL

4.1 Overheng på Jernbaneverkets budsjettområde

Jernbaneverket har utsett betaling av fakturaer frå 1997 til 1998 i større grad enn det som er normalt etter kontantprinsippet. For å løyse dei budsjettmessige problem som dette har ført med seg, gjer departementet framlegg om at Jernbaneverket får høve til å omdispo-

nere midlar frå kap. 1350 post 30 til post 23, ved bruk av stikkordet «kan nyttast under post 23».

For å halde den totale vedtekne budsjetttramma på kap. 1350 har Jernbaneverket i løpet av året tilpassa produksjonen på post 30 Investeringar i lina, til behovet for utbetalingar på post 23 Drift og vedlikehald, slik at det ved slutten av 1998 ser ut til å bli eit om lag tilsvarende mindreforbruk på post 30 Investeringar i lina. Departementet gjer merksam på at det er knytt noka uvisse til storleiken på beløpet da Jernbaneverket ikkje fullt ut kan kontrollere i kva takt leverandørane fakturerer utført produksjon.

Komiteens merknader

Komiteen har merket seg at Jernbaneverket har utsatt betaling av fakturaer fra 1997 til 1998 som en følge av at produksjonen i 1996 var høyere enn det reelt sett var dekning for innenfor de vedtatte bevilgningene. Komiteen understreker at denne produksjonen skjedde på prosjekt som er prioritert av Stortinget og at det således ikke er snakk om kostnadsoverskridelser, men en faseforskyvning av produksjonen og utbetalingene på ulike investerings- og vedlikeholdstiltak. Komiteen er videre kjent med at Riksrevisjonen i Dokument nr. 1 (1998-99) har kommet med bemerkninger til dette og at dette nå er til behandling i kontroll- og konstitusjonskomiteen. Komiteen viser til at med den skisserte framgangsmåten vil Jernbaneverkets faktiske produksjon på den enkelte post ved utgangen av 1999 være i samsvar med det som faktisk er bevilget over statsbudsjettene for årene 1996 til 1999 på kap. 1350 postene 23 og 30. Komiteen har for øvrig ingen merknader og slutter seg til forslaget om at Jernbaneverket for 1998 får mulighet til å omdisponere midler fra post 30 Investeringer i linjen, til post 23 Drift og vedlikehold.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil understreke prinsippet om at statlige etater og bedrifter skal etterleve de gjeldende budsjettvedtak for det gjeldende budsjettår. Det kan ikke aksepteres merforbruk i et budsjettår selv om det gjelder et prosjekt som strekker seg over flere år og det ikke medfører overskridelser i forhold til prosjektets totale kostnader.

Disse medlemmer kan ikke akseptere at Jernbaneverket utsetter betalingen av fakturaer slik som beskrevet i proposisjonen og har forståelse for den kritikk Riksrevisjonen har reist mot dette saksforholdet.

Disse medlemmer merker seg at Samferdselsdepartementet finner Jernbaneverkets investeringsbudsjett så romslig at midler kan overføres til vedlikehold.

Disse medlemmer vil for øvrig forholde seg til kontroll- og konstitusjonskomiteens behandling.

4.2 Jernbaneverkets fiberkabelnett - økonomisk oppgjør m.v. mellom Jernbaneverket og

Telenor AS

Samandrag

I samband med at samarbeidsavtalen mellom Jernbaneverket og Telenor AS blei avslutta tilrår departementet at Jernbaneverket betaler tilbake til Telenor AS 208 mill. kroner.

Jernbaneverket leiger ut overskotskapasiteten i fiberkabelnettet. I 1998 blir det rekna med 27 mill. kroner i leigeinntekter som saman med leigeinntekter for kommande år skal nyttast til å dekkje tilbakebetalinga til Telenor AS.

Inntektene frå utleige av fiberkabelnettet vil bli førte på kap. 4350 post 04 Leigeinntekter. På grunnlag av framlagt inntektsoverslag foreslår Samferdselsdepartementet at det på kap. 4350 post 04 blir budsjettet med 27 mill. kroner for 1998.

Departementet foreslår ei tilleggslyøving på 208 mill. kroner til Jernbaneverket for å dekkje tilbakebetalinga til Telenor AS og legg opp til at tilleggslyøvinga blir utgiftsført på kap. 1350 (ny) post 70 Tilbakebetaling til Telenor AS, og at framtidige leigeinntekter frå fiberkabelnettet til Jernbaneverket blir førte til inntekt på kap. 4350 Jernbaneverket post 04 Leigeinntekter.

På grunn av at denne saka ikkje var avklart i samband med budsjettframlegga for 1999, er det ikkje budsjettert inntekter på kap. 4350 post 04 Leigeinntekter, i budsjettoplegget for 1999. Jernbaneverket reknar med at inntekta for 1999 vil bli om lag 50 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen har merket seg at departementet etter en juridisk vurdering går inn for at Jernbaneverket må tilbakebetale Telenor AS 208 mill. kroner etter at avtalen som var inngått om leie av fiberkabelnettet ble kjent ugyldig. Komiteen har videre merket seg at Jernbaneverket nå kan gå ut med tilbud til andre aktører om å leie ledig kapasitet i fiberkabelnettet og at det for inneværende år budsjetteres med 27 mill. kroner i leieinntekter for dette. Komiteen slutter seg til det skisserte opplegget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har merket seg at Samferdselsdepartementet forventer at Jernbaneverket vil få leieinntekter av sitt fiberkabelnett på 240 mill. kroner fram til 2001 og at disse inntektene skal dekke et beløp på 208 mill. kroner som Jernbaneverket skylder Telenor.

Disse medlemmer registrerer at det i proposisjonen ikke refereres til konkrete inngåtte avtaler som sikrer Jernbaneverket 50 mill. kroner i 1999, men bare at Jernbaneverket regner med inntekter i denne størrelsesorden i 1999.

Disse medlemmer registrerer at Samferdselsdepartementet har den samme oppfatning og går god for budsjettpostens innhold.

4.3 Renter av lån til NSB BA

Samandrag

Rekneskapen for 1998 viser at betaling av renter av lån til NSB BA er om lag 2,8 mill. kroner lågare enn

budsjettet. Departementet gjer derfor framlegg om å redusere kap. 5611 post 80 Renter med 2,8 mill. kroner.

Komiteens merknader
K o m i t e e n har ingen merknader.

5. KOMITEENS TILRÅDING

K o m i t e e n har elles ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjere slikt

v e d t a k :

I.

På statsbudsjettet for 1998 blir det gjort følgjande endringar:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter:			
1301		Forsking og utvikling m.v.	
	51	Transportforsking, blir a u k a med frå kr 13 900 000 til kr 18 900 000	5 000 000
	52	Telekommunikasjonsforsking, blir a u k a med frå kr 23 400 000 til kr 29 400 000	6 000 000
	70	Tilskot til rasjonell og miljøvenleg transport, <i>kan overførast</i> , blir r e d u s e r t med frå kr 27 200 000 til kr 22 200 000	5 000 000
1310		Flytransport	
	70	Godtgjersle for innanlandske flyruter, <i>kan nyttast under kap. 1311 post 60</i> , blir a u k a med frå kr 246 800 000 til kr 249 100 000	2 300 000
1311		Tilskot til regionale flyplassar	
	70	Overføring til Luftfartsverket, blir r e d u s e r t med frå kr 99 100 000 til kr 96 800 000	2 300 000
1312		Oslo Lufthavn AS	
	90	Lån til Oslo Lufthavn AS blir r e d u s e r t med frå kr 2 420 000 000 til kr 2 000 000 000	420 000 000
1320		Statens vegvesen (jf. kap. 4320)	
	23	Trafikktilsyn, drift og vedlikehald av riksvegar m.m., <i>kan overførast, kan nyttast under post 30</i> , blir a u k a med frå kr 5 187 300 000 til kr 5 190 400 000	3 100 000
1350		Jernbaneverket (jf. kap. 4350)	
	70 (ny)	Tilbakebetaling til Telenor AS blir l ø y v t med	208 000 000
Inntekter:			
4350		Jernbaneverket (jf. kap. 1350)	
	04(ny)	Leigeinntekter blir l ø y v t med	27 000 000
5611		Renter av lån til NSB BA	
	80	Renter, blir r e d u s e r t med fra kr 98 400 000 til kr 95 557 000	2 843 000

II.

Stortinget samtykker i at:

1. Skedsmo kommune får høve til å forskotere 22

mill. kroner til prosjektet rvp159 Knatten - Lørdagsrud - Vigernes x rvp22 i 1998 og 1999, mot refusjon av 15 mill. kroner i 1999 og 7 mill. kroner i 2002, utan kompensasjon for renter og prisstigi-

- ning.
2. Drammen kommune får høve til å forskotere 41,5 mill. kroner til rvp283, bygging av undergang under jernbanen på Grønland, mot refusjon, utan kompensasjon for renter og prisstigning. Refusjonstidspunktet skal fastsetjast i samband med revisjon av Nasjonal transportplan 2002-2011 og påfølgjande handlingsprogram.
Fitjar kommune får høve til å forskotere 12 mill. kroner til utbetring og trafikksikring av rvp545 mellom Sandvikvåg og Svartasmoget, mot refusjon, utan kompensasjon for renter og prisstigning. Refusjonstidspunktet skal fastsetjast i samband med revisjon av Nasjonal transportplan 2002-2011 og påfølgjande handlingsprogram.
 3. Stikkordet «kan nyttast under post 23» kan leggjast til kap. 1350, post 30 Investeringar i lina, kan overførast.

Oslo, i samferdselskomiteen, den 3. desember 1998.

Oddvard Nilsen,
leiar.

Sverre Myrli,
ordførar.

May Britt Vihovde,
sekretær.